

Esborrany del projecte de la Llei d'Estatut de Garantia del Dret a la Informació de la ciutadania

Exposició de motius

En les actuals circumstàncies de la nostra societat, la necessitat de fer efectiu l'exercici del dret a la informació de la ciutadania passa inexcusablement per la regulació de l'activitat dels actors que la comunitat s'ha donat com a mitjancers de la informació: les empreses de comunicació encarregades de la seva difusió i els professionals de la informació encarregats de la seva recerca i elaboració.

Aquesta regulació és imprescindible ja que, per definició, la informació és propietat inalienable de la ciutadania, que n'ha fet un dret fonamental, i és davant d'aquesta que s'ha d'establir quina és la responsabilitat dels qui de manera professional es dediquen a l'elaboració i a la difusió de la informació.

En tant aquests professionals i empreses estan treballant un material de singular importància social que no és de la seva propietat, és de rigor legítim que la societat determini pels camins legals i amb total garantia democràtica quins són els drets i les obligacions dels qui en exercici de la seva llibertat decideixen elaborar informació per a la ciutadania.

Garantir l'exercici d'un dret fonamental com el de la informació és, per altra banda, un deure inexcusable dels governs envers els seus governats i així ho reconeix l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. (Article 52 i 53)

És cert que exercir aquest deure obligarà el legislador a un tractament exquisit de la matèria per a no vulnerar altres drets tan importants com la llibertat d'expressió o la d'informar. No obstant això, aquesta necessària cura i les seves dificultats no poden ser pretext per a no complir amb l'obligació de dictar normes que serveixin de garantia d'aquest dret de la ciutadania.

No ens trobem davant un fet nou, la vulneració sistemàtica del dret a la informació és un problema que estava sent anunciada tant per erudits de la comunicació com per nombrosos organismes internacionals independents i que s'ha anat agreujant amb l'evolució de les noves tecnologies de la comunicació i la constitució de *megaempreses* de mitjans amb capacitats transnacionals i multimèdiàtiques.

Ja ho considerava així l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa quan l'1 de juliol de 1993 va adoptar la resolució coneguda com *Codi Europeu de Deontologia del Periodisme*. Aquesta, que va ser aprovada per la unanimitat dels seus diputats, reuneix un seguit de principis bàsics per a l'elaboració i difusió de la informació que el Consell ha estimat que han de ser aplicats a Europa i que ha recomanat a tots els països membre.

Allà s'hi valora que:

*“La informació i la comunicació que es realitzen pel periodisme a través dels mitjans de comunicació i amb el suport formidable de les noves tecnologies, té una importància decisiva amb el desenvolupament individual i social. És imprescindible per a la vida democràtica, ja que per desenvolupar-se plenament, la democràcia ha de garantir la participació dels ciutadans en els assumptes públics. Només cal assenyalar que **aquesta participació serà impossible si els ciutadans no reben la informació oportuna sobre els assumptes públics que necessiten i que ha de ser prestada pels mitjans de comunicació.** (article 17)”*

Així mateix, que:

*“La informació constitueix un dret fonamental reconegut com a tal pel Conveni Europeu dels Drets Humans i les Constitucions democràtiques, **el subjecte de les quals o titular són els ciutadans, a qui correspon el dret d'exigir que la informació que es dona des del periodisme es realitzi amb veracitat en les notícies i honestat en les opinions sense ingerències exteriors, tant dels poders públics com dels sectors privats.** (article 8)*

D'altra banda, aclareix que:

“Els mitjans de comunicació efectuen una labor de "mediació" i prestació del servei de la informació i els drets que posseeixen en relació amb la llibertat d'informació, estan en funció dels destinataris que són els ciutadans.” (article 7)

I davant una possible mala interpretació de la llibertat d'informar dels mitjans, els diputats de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa advertien:

“Seria erroni no obstant això deduir que els mitjans de comunicació representen l'opinió pública o que hagin de substituir les funcions pròpies dels poders o ens públics o de les institucions de caràcter educatiu o cultural com l'escola”.

“Això portaria a convertir els mitjans de comunicació i el periodisme en poders o contrapoders (mediocràcia) sense que al mateix temps estiguin dotats de la representació de la ciutadania o estiguin subjectes als controls democràtics propis dels poders públics, o tinguin l'especialització de les institucions culturals o educatives corresponents”.

*“Per tant, l'exercici del periodisme no ha de condicionar ni mediatitzar la informació veraç o imparcial i les opinions honestes amb la pretensió de crear o formar l'opinió pública, ja que la seva legitimitat radica a fer efectiu el dret fonamental a la informació dels ciutadans en el marc del respecte dels valors democràtics. En aquest sentit, **el legítim periodisme d'investigació té el seu límit en la veracitat i honestat d'informacions i opinions i ha de ser incompatible amb campanyes periodístiques realitzades des de preses de posicions prèvies i interessos particulars.**”*

Així mateix, en els articles número 10, 13 i 14 s'assenyala quines són les característiques d'especial cura que han de tenir-se en compte en la necessària preservació del dret a la informació en relació amb els responsables habituals del tractament informatiu.

*10. El tractament del periodisme ha d'efectuar-se tenint en compte que aquest s'exerceix des dels mitjans de comunicació, **que estan sustentats en un suport empresarial i on s'han de distingir editors, propietaris i periodistes**, per la qual cosa a més de garantir la llibertat dels mitjans de comunicació, **és necessari també salvaguardar la llibertat en els mitjans de comunicació** evitant pressions internes.*

*13. En l'interior de l'empresa informativa, en relació amb la llibertat d'expressió, han de coexistir editors i periodistes, tenint en consideració que **el respecte legítim de l'orientació ideològica dels editors o propietaris, queda limitat per les exigències inexorables de la veracitat de les notícies i de l'ètica de les opinions** la qual cosa és exigible pel dret fonamental a la informació que posseeixen els ciutadans.*

14. En funció d'aquestes exigències és necessari reforçar les garanties de llibertat d'expressió dels periodistes als quals correspon en última instància ser els emissors finals de la informació. En aquest sentit és necessari desenvolupar jurídicament i clarificar les figures de la clàusula de consciència i del secret professional de les fonts confidencials, harmonitzant les disposicions nacionals sobre aquestes matèries per exercir-les en el marc més ampli de l'espai democràtic europeu.

Pel que fa a la responsabilitat de les administracions per a preservar el dret a la informació de la ciutadania els parlamentaris europeus van considerar que:

*9. Els poders públics no han de considerar-se propietaris de la informació. **La representativitat pública legítima per actuar amb vista a garantir i desenvolupar el pluralisme dels mitjans de comunicació i per assegurar que es creen les condicions necessàries per a l'exercici de la llibertat d'expressió i el dret a la informació, excloent la censura prèvia.** El Comitè de Ministres és conscient d'això com ho prova la seva Declaració sobre la llibertat d'expressió i d'informació adoptada el 24 d'abril de 1982.*

En virtut de tot això, s'aprecia que és fonamental que la present *proposta de Llei d'Estatut de Garantia del Dret a la Informació de la Ciutadania Catalana* per ser efectiva i servir als interessos de la ciutadania ha de regular l'exercici professional del periodisme i les relacions professionals dels periodistes amb les empreses de comunicació públiques i privades que contracten els seus serveis com a elaboradors d'informació siguin quines siguin les fórmules de contractació, així com la responsabilitat que aquestes empreses tenen amb la ciutadania des del moment que exerceixen aquesta activitat.

Dels professionals de la informació periodística

Titularitat

El titular dels drets i deures definits en aquesta llei és el periodista professional. Es considera com a tal a tot aquell que té per ocupació principal i remunerada l'obtenció, elaboració, tractament i difusió per qualsevol mitjà d'informació d'actualitat de rellevància pública, en format literari, gràfic, audiovisual o multimèdia, amb independència del tipus de relació contractual que pugui mantenir amb una o diverses empreses, institucions o associacions.

Aquests drets i deures professionals deriven dels drets a la llibertat d'expressió i informació, reconeguts en l'art. 20 de la Constitució Espanyola i en l'article 52 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i que en res interfereixen l'exercici d'aquestes llibertats pels no professionals.

Acreditació

La condició de periodista professional s'acredita mitjançant el corresponent carnet expedit pel Consell de la Informació de Catalunya (CIC), conforme a un model únic, que serà regulat per Llei.

El carnet professional es renovarà periòdicament i el CIC portarà un registre professional dels periodistes emparats per la present llei.

Titulació

L'acreditació professional no substituirà mai la titulació acadèmica quan la normativa laboral o els convenis col·lectius així l'exigeixin per a l'acompliment de determinats llocs.

Per contribuir a la regulació de la professió, en els casos de ser-ne el primer accés, les empreses contractaran, en igualtat d'aptituds dels candidats, periodistes que estiguin en possessió de la llicenciatura en Ciències de la Comunicació.

Periodistes en l'estructura formal de l'empresa

S'ajusten a aquesta definició els periodistes professionals per compte aliè que es troben enquadrats en les estructures formals de les empreses.

Periodistes a la peça

Són periodistes a la peça aquells professionals l'ocupació principal i remunerada dels quals consisteix en l'obtenció, elaboració, tractament i difusió per qualsevol mitjà d'informacions d'actualitat, en format literari, gràfic, audiovisual o multimèdia, en virtut de l'encàrrec regular d'una o diverses empreses informatives i seguint les instruccions bàsiques de les mateixes, sense integrar-se en l'estructura formal de l'empresa.

Es donarà aquesta condició de periodista a la peça quan es donin qualsevol de les següents circumstàncies:

- a) que el periodista realitzi més de vuit (8) treballs a l'any en un producte no diari del mitjà o l'empresa o divuit (18) com a mínim a l'any en un mitjà diari.
 - b) que les col·laboracions es realitzin per a seccions fixes que formin part de l'estructura permanent de publicació o agència.
 - c) que la tasca es realitzi per un encàrrec previ de l'empresa que condicioni el tema, l'extensió, el tractament, o qualsevol altre element estructural de la mateixa, de manera que no respongui a l'exclusiva iniciativa del periodista.
- Els periodistes a la peça tenen els mateixos drets i deures que la resta dels professionals de la informació.

Periodistes per lliure (*freelance*)

Els periodistes que obtinguin i elaborin informació d'actualitat pel seu propi compte, oferint el producte resultant per a la seva difusió a una o diverses empreses, gaudiran dels mateixos drets que la resta dels professionals, exclosos els de clàusula de consciència i de participació en els Comitès Professionals de Redacció.

Altres col·laboradors

Els col·laboradors literaris i especialitzats, la labor dels quals no consisteixi estrictament en el tractament de la informació d'actualitat, tindran els mateixos drets i deures que els periodistes professionals, en la mesura que els resultin aplicables. No podran invocar la clàusula de consciència ni la participació en els Comitès Professionals de Redacció. No procedeix en aquests casos la seva acreditació professional, ni estan sotmesos al sistema d'incompatibilitats regulat en aquesta llei.

Periodistes estrangers

Es considerarà suficientment acreditada la professionalitat d'aquells periodistes pertanyents als països membre de la Unió Europea que ostentin una acreditació reconeguda en el país respectiu. En iguals termes es procedirà amb els corresponents i enviats de països tercers, sempre previ requisit de reciprocitat.

Incompatibilitats

L'exercici de la professió periodística és incompatible amb l'acompliment de:

- a) L'exercici professional de l'activitat publicitària, de màrqueting i relacions públiques;
- b) La condició de policia, militar, jutge o fiscal;
- c) Els ministres i els càrrecs públics de lliure designació ministerial de l'Estat, o pels òrgans de govern de Comunitats Autònomes i Corporacions Locals.

Les anteriors incompatibilitats en res impedeixen als afectats l'exercici de la llibertat d'expressió i informació, consubstancials a qualsevol ciutadà, a través de qualsevol mitjà de comunicació.

Dels deures

Deure d'informar

El periodista i l'empresa periodística tenen el deure oferir a la societat informació veraç de rellevància pública.

Els periodistes estan obligats a respectar els deures deontològics de la professió, vinculants a partir del Codi vigent a Catalunya. Aquest Codi vincula també les empreses informatives.

Tindrà valor interpretatiu del mateix la Declaració de Principis sobre la conducta dels periodistes, adoptat per la Federació Internacional de Periodistes (FIP).

Les empreses periodístiques i els seus responsables editorials no realitzaran cap encàrrec professional que pogués redundar en la violació d'aquests deures.

Responsabilitat del periodista

Seràn violacions lleus dels deures deontològics aquelles que puguin atribuir-se a badada o negligència. Seràn violacions greus aquelles que suposin una intenció dolosa.

Les violacions lleus del Codi Deontològic donaran lloc a amonestació privada i les greus a amonestació pública. Les amonestacions públiques seràn difoses per l'òrgan informatiu en el qual presti els seus serveis el periodista sancionat.

La violació greu reiterada donarà lloc a la retirada del carnet professional per un període d'entre sis mesos i dos anys.

Quan s'incorri en alguns dels supòsits d'incompatibilitat previstes a la llei es retirarà el carnet professional, que no podrà ser obtingut de nou, fins i tot en el cas que hagi cessat la incompatibilitat, fins a passats dos anys.

Responsabilitat de l'empresa

Quan es demostrï que la violació dels deures ètics vingui per una exigència o animada per l'empresa informativa o formi part d'una pauta editorial, l'empresa serà amonestada de forma pública i estarà obligada a publicar o emetre els termes complets de l'amonestació en els òrgans informatius de l'empresa sancionada.

En cas de reincidència la sanció implicarà la difusió de l'amonestació en tots els mitjans informatius que l'autoritat consideri oportuns; en aquest cas els costos d'aquesta difusió correran per compte de l'empresa sancionada.

Correspon exigir aquesta responsabilitat de custòdia deontològica al Consell de la Informació de Catalunya.

De l'empresa periodística

Correspon als mitjans de comunicació efectuar la labor de mediació entre la informació i la ciutadania prestant-li així un servei social. Els drets que posseeixen les empreses periodístiques en relació amb la llibertat d'informació, estan en funció del dret a la informació de la ciutadania.

Això exigeix que la informació que es dona des del periodisme es realitzi amb veracitat en les notícies i honestat en les opinions sense ingerències exteriors, tant dels poders públics com dels sectors privats.

Les empreses periodístiques són considerades empreses especials socioeconòmiques, per a la qual cosa els seus legítims objectius econòmics han de reconèixer les condicions que imposen la prestació d'un dret fonamental.

En les empreses informatives ha d'existir transparència puntual en matèria de propietat i gestió dels mitjans de comunicació, per com s'ha de possibilitar a la ciutadania el coneixement clar sobre la identitat dels propietaris, el nivell de la seva participació econòmica en els mitjans de comunicació, els canvis d'accionariat, les vendes i les fusions. Alhora es fa imperatiu publicitar el compte de resultats anuals de totes les empreses de comunicació social cotitzin o no a la borsa.

Deure de rectificació

Quan en qualsevol mitjà o format es reproduïx o s'emeti informació que es demostrï que no és correcta o que per la seva formulació o omissió de dades doni lloc a una interpretació errònia o contrària al contingut real de la informació, el mitjà té l'obligació de rectificar aquest contingut com més aviat millor.

El compliment d'aquesta norma obligarà la intervenció del Consell de la Informació de Catalunya, el qual podrà sancionar d'acord amb la gravetat del cas o de la seva reiteració.

El compliment del deure de rectificació per part del mitjà no afecta els drets ni les reclamacions legals que poguessin fer les persones o institucions que es veiessin afectades per aquesta informació.

Dels drets

Drets

La llibertat d'expressió i informació que l'article 20 de la Constitució Espanyola i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya reconeixen a tota la ciutadania es concreta en un conjunt de drets específics dels periodistes, dirigits a garantir la independència d'aquests professionals al servei del dret del públic a ser informat.

Aquests drets comprenen:

- a) La lliure expressió i informació en el marc de la definició editorial de la seva empresa;
- b) La clàusula de consciència;
- c) El secret professional;
- d) La llibertat de creació i els drets d'autoria;
- i) El lliure i preferent accés a les fonts informatives;
- f) La participació en l'orientació editorial.

Independència

Els periodistes realitzaran amb independència el seu treball d'obtenir, elaborar i difondre informació d'actualitat i rellevància pública. Els seus treballs no seran sotmesos a censura prèvia de cap autoritat pública.

Les seves tasques podran estar marcades per les directives de l'empresa per a la qual treballin, conforme a la definició editorial d'aquesta. Aquestes directives no poden ordenar faltat a la veritat o conculcar els principis ètics inclosos en aquest Estatut.

El periodista respectarà en el seu treball la definició editorial de la seva empresa, però podrà manifestar-se de forma contrària a la mateixa en qualsevol altre òrgan d'expressió o informació, sense que pugui ser sancionat ni oferir-se-li perjudici.

Clàusula de consciència

En virtut de la clàusula de consciència els professionals de la informació tenen dret a sol·licitar la rescissió de la seva relació jurídica amb l'empresa de comunicació que treballin, en els termes establerts per la Llei Orgànica 2/1997, de 19 de juny de 1997.

La resolució de la relació laboral en els supòsits de clàusula de consciència serà considerada amb caràcter general com a acomiadament improcedent.

La interposició de la demanda corresponent davant els òrgans jurisdiccionals competents no oferirà al periodista cap perjudici sense que pugui ser traslladat o modificades les seves condicions laborals en tant duri el procediment.

En la demanda el periodista podrà sol·licitar que de ser-li favorable, la sentència ferma es difongui amb suficient relleu en els mitjans de difusió de l'empresa demandada.

Els periodistes podran negar-se motivadament a participar en l'elaboració d'informacions que vulnerin els principis continguts en el Codi Ètic, segons el ja disposat en l'art. 3 de la citada Llei Orgànica.

Secret professional

Els periodistes estan obligats a mantenir en secret la identitat de les fonts que els hagin facilitat informacions sota condició, expressa o tàcita, de reserva. Aquest deure l'obliga enfront del seu empresari i de les autoritats públiques, incloses les judicials i no podrà ser sancionat per això ni provar-li cap tipus de perjudici.

El periodista citat a declarar en un procediment judicial podrà invocar el seu dret al secret professional i negar-se, en conseqüència, a identificar les seves fonts.

El dret al secret arriba a les notes, documents professionals o suports que poguessin manifestar la identitat de la font, documents que no podran ser presos policialment ni judicialment.

El deure del secret afecta igualment qualsevol altre periodista o responsable editorial que hagués pogut conèixer indirectament la identitat de la font reservada.

El periodista citat a declarar en una causa criminal podrà excusar les respostes que poguessin revelar la identitat de la font reservada.

Delicte de revelació de fonts confidencials

Els periodistes i responsables editorials que faltin al secret professional seran castigats com autors del delicte previst en l'art. 199.2 del Codi Penal.

El periodista estarà obligat a revelar la identitat de la font quan d'aquesta manera es pugui evitar la comissió certa d'un delicte contra la vida, la integritat, la salut, la llibertat o la llibertat sexual de les persones. Qui en aquests supòsits no reveli la font reservada serà castigat amb les penes previstes en l'art. 450 del Codi Penal.

Accés a les fonts informatives

Els periodistes tindran lliure accés als registres, expedients administratius i actuacions judicials no declarades secretes i, en general, a qualsevol informació recollida per les autoritats públiques que pugui contenir dades de rellevància pública.

Les autoritats administratives facilitaran aquest accés, prenent les precaucions necessàries per garantir el dret a la intimitat dels particulars, conforme el que disposa la normativa vigent en matèria de protecció de dades.

Les autoritats administratives podran negar aquest accés quan les informacions sol·licitades afectin la seguretat i la defensa de l'Estat o interfereixin la persecució dels delictes en els termes previstos per l'art. 37.5 de la Llei 30/1992, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.

El Govern enviarà en el termini d'un any un Projecte de Llei modificant la regulacions específiques previstes en l'art. 37.6 de la citada Llei 30/1992 per facilitar al màxim l'accés dels periodistes a aquests arxius i registres.

Es facilitarà l'accés als periodistes degudament acreditats a tots els edificis i instal·lacions públiques.

No podrà impedir-se la presa d'imatges d'aquests llocs, tret que així es disposi per llei per raons de seguretat o defensa de l'Estat.

Amb caràcter general, els organismes i autoritats públiques posaran a la disposició del públic les informacions de rellevància general mitjançant bases de dades accessibles a través de les xarxes electròniques.

Accés als actes públics

Els periodistes tindran lliure accés a tots els actes d'interès públic, es desenvolupin al si d'organismes públics o privats. Els particulars no podran prohibir la presència d'un periodista degudament acreditat en aquests actes, inclosos espectacles i esdeveniments esportius.

L'accés als actes organitzats per organismes públics serà gratuït. Els particulars podran exigir el pagament normal d'una entrada per a l'accés a espectacles i esdeveniments esportius.

Podran difondre's sense cap tipus de càrrec imatges i resums audiovisuals d'espectacles esdeveniments esportius i altres actes públics, sempre que no superin els tres minuts, en els termes establerts en la Llei 21/1997, d'emissions i retransmissions esportives.

Accés a les vistes judicials

De conformitat amb el principi de publicitat de les actuacions judicials, consagrat en l'art. 120.1 de la Constitució Espanyola, no podrà impedir-se la presència dels periodistes en els actes judicials públics, ni la presa d'imatges, amb respecte als drets de la personalitat dels presents i sense perjudici dels poders d'ordenament de les vistes, que competeixen a les autoritats judicials.

Drets d'autoria

En els termes de l'art. 5 del Text Refós de la Llei de Propietat Intel·lectual, els periodistes són autors dels seus textos originals i de les notícies, reportatges i treballs audiovisuals, sense perjudici dels drets que puguin correspondre a d'altres.

Els periodistes tenen els drets patrimonials i morals que el vigent dret de propietat intel·lectual reconeix als autors.

La cessió dels drets d'explotació en el marc d'un contracte de treball s'entendrà feta per al mitjà amb el qual el periodista contracti, sent necessaris acords específics per a l'explotació d'aquests drets en altres mitjans del mateix grup o la seva cessió a tercers.

Qualsevol acord individual o col·lectiu que estableixi una cessió genèrica dels drets d'autor dels periodistes sense precisió del seu abast serà tingut per nul de ple dret.

En els supòsits que el periodista cedeixi els drets d'explotació, podrà exigir al cessionari que persegueixi davant els tribunals als tercers que facin un ús indegut d'aquests drets.

El cessionari no podrà cedir els drets a un tercer radicat en un territori amb un grau de protecció inferior a l'establert a l'Estat Espanyol o que no reconegui els drets morals dels autors.

S'entendrà que existeix una protecció homologable a la nostra quan el país en qüestió hagi subscrit i ratificat el Conveni de Berna i els altres tractats promoguts per l'Organització Mundial de la Propietat Intel·lectual.

Signatura

Els periodistes tenen el dret a identificar els seus treballs amb el seu nom o pseudònim professional.

Ningú podrà ser obligat a signar les seves informacions. El periodista podrà retirar motivadament la seva signatura quan el treball sigui substancialment modificat, tant en el seu contingut com en la seva forma.

En els supòsits de treballs audiovisuals podrà negar-se també a llegir o a presentar en imatge. L'exercici d'aquesta facultat no podrà donar lloc a sanció, perjudici o relegament professional.

Si l'empresa informativa no reconegué la seva autoria o se li negués la retirada de la signatura, el periodista podrà invocar el seu dret davant el respectiu Comitè Professional de Redacció, sense perjudici de la facultat que li assisteix de fer valer aquests drets davant la jurisdicció civil.

Dels directors

Al capdavant dels mitjans informatius, això és, publicacions, programes audiovisuals i pàgines o llocs a la xarxa de caràcter periodístic, hi haurà un director.

Aquest serà designat pel titular de l'empresa editora i serà responsable en els termes de l'art. 30 del Codi Penal.

El director ha de ser periodista professional acreditat com a tal.

El director té l'última paraula sobre els continguts informatius i pot exercir el dret de veto sobre els mateixos.

Dels Comitès Professionals de Redacció

Naturalesa

En tota redacció en la qual prestin servei més de vuit periodistes, inclosos els col·laboradors a la peça habituals, es constituirà un Comitè professional de redacció (CPR).

S'entén per redacció les unitats de treball a les quals es confia l'elaboració d'una publicació, programa audiovisual o pàgines o lloc en la xarxa de caràcter informatiu.

Els comitès professionals de redacció són el canal de participació dels periodistes en l'orientació editorial, exerceixen la seva representació professional i són òrgans de mediació entre les empreses i els periodistes, en allò que afecta els drets conferits per aquest Estatut i a qualsevol qüestió professional que pugui suscitar-se.

Els CPR no assumeixen la representació laboral dels periodistes.

En les redaccions amb menys de vuit periodistes les funcions d'aquests comitès seran assumides per un representant triat d'entre els periodistes.

Constitució i composició

Treballadors i empreses haurien d'acordar en Conveni Col·lectiu la constitució, composició i competències dels comitès professionals de redacció. Aquests acords hauran en tot cas respectar les presents normes i les competències mínimes establertes en el següent article.

Els CPR es constituïran per un termini de dos anys. Es compondran com a mínim de tres periodistes, triats nominalment per tots els membres de la redacció. Seran renovats cada dos anys a parts iguals en el primer trimestre de l'any corresponent.

No podran formar part del Comitè professional de redacció ni el director ni la resta dels responsables editorials.

El Comitè triarà d'entre els seus membres un president i aprovarà un Reglament de Funcionament. Les decisions es prendran per majoria i en cas d'empat el president tindrà vot qualificat.

A tots els efectes legals i processals els membres d'aquests comitès tindran les mateixes garanties que els representants sindicals. Tindran dret a hores lliures per realitzar la seva tasca i les empreses facilitaran els mitjans necessaris per al seu normal funcionament, en els mateixos termes que els establerts per la regulació vigent per als comitès d'empresa.

Competències

Els CP seran informats i escoltats amb caràcter previ:

- a) Sobre qualsevol canvi substancial de la línia editorial;
 - b) Sobre els plans d'organització de la redacció;
 - c) Sobre la destitució i nomenament del director i altres responsables editorials.
- La seva opinió motivada no és vinculant per a l'empresa, que no obstant això estarà obligada a difondre-la en el corresponent òrgan informatiu, quan així ho sol·liciti el Comitè.

L'empresa estarà obligada a escoltar al Comitè Professional de Redacció quan aquest entengui que el mitjà informatiu està vulnerant les normes deontològiques previstes en aquest Estatut.

El Comitè Professional de Redacció podrà, previ informe a la direcció, transmetre aquesta preocupació al Consell de la Informació de Catalunya sense que l'empresa pugui considerar-lo falta de lleialtat ni pugui exercir sanció alguna per als membres del Comitè.

Els Comitès Professionals de Redacció exerciran la mediació entre l'empresa i els periodistes sobre les qüestions suscitées per l'exercici dels drets reconeguts en aquest Estatut o en relació a qualsevol altre conflicte professional.

L'empresa sol·licitarà el seu dictamen preceptiu quan un periodista invoqui:

- a) El seu dret a la clàusula de consciència i al rebuig d'un encàrrec professional per violar les normes del Codi Deontològic;
- b) El seu dret a la signatura o la retirada d'aquesta, o es negui a la lectura o presentació dels seus treballs.

Els dictàmens negatius del Comitè per a les peticions dels periodistes no impediran a aquests acudir a la via jurisdiccional que resulti competent.

Almenys, un cop al trimestre, el Comitè Professional de Redacció es reunirà amb el director del mitjà i altres responsables editorials per examinar les qüestions professionals pendents i valorar conjuntament la qualitat del producte informatiu.

Els Comitès de Redacció informaran anualment sobre el grau de compliment del Codi Deontològic, la difusió del qual pel corresponent òrgan informatiu serà obligatòria quan així ho sol·liciti el respectiu Comitè.

Del Consell de la Informació de Catalunya

En el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Estatut es constituirà el Consell de la Informació de Catalunya (CIC), (reformant l'actual CIC d'autoregulació), amb la funció de promoure els drets a la llibertat d'expressió i informació i de manera específica el dret del públic a rebre informació i els drets professionals declarats en aquest Estatut.

El Consell és un organisme públic, independent del poder de la Generalitat i que rendeix comptes de la seva actuació al Parlament. El Consell serà dotat econòmicament per mitjà dels Pressupostos Generals del Govern.

Per al seu funcionament el Consell procurarà utilitzar i incorporar les fórmules i estructures que ja s'hagin donat a Catalunya quant a organització de la professió periodística i adaptar-les, si fos necessari, a la regulacions fixades pel present estatut.

Composició

El Consell de la Informació de Catalunya estarà compostat per:

- a) dos periodistes triats per majoria de 2/3 pel Parlament;
- b) dos representants de les associacions empresarials de la comunicació triats per majoria de 2/3, pel Parlament, a proposta de la patronal catalana del sector;
- c) dos juristes de reconegut prestigi triats per majoria de 2/3, pel Parlament a proposta del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya;
- d) dos representants de les organitzacions de periodistes més representatives de l'àmbit català; triats per majoria de 2/3 pel Parlament a proposta d'aquestes organitzacions;
- i) quatre representants d'associacions sindicals, de consumidors, radiooients o telespectadors, triats per majoria de 2/3 pel Parlament a proposta d'aquestes organitzacions.

Estructura

El Consell de la Informació de Catalunya actuarà en Ple i en Comissions.

Es constituiran les Comissions d'Acreditacions, Deontològica i d'Estudis. Cada Comissió estarà formada per sis consellers, triats pel ple del CIC.

De la Comissió Deontològica en formaran part els dos representants de la carrera judicial.

El Ple triarà al President del Consell. Els membres de cada Comissió triaran al seu president.

En el termini de sis mesos, una vegada constituït el primer Consell, aprovarà en Ple un Reglament de Règim Interior.

Del Ple

El Consell en Ple discutirà totes les qüestions que puguin plantejar-li les Comissions.

Anualment aprovarà un Informe, a proposta de la Comissió d'Estudis, sobre el grau de realització i de garantia dels drets a la lliure expressió i informació, amb especial esment dels drets professionals reconeguts en aquest Estatut i el dret del públic a ser informat.

Aquest Informe serà remès a la presidència del Parlament. El president del Consell compareixerà davant el Ple del Parlament para presentar l'informe.

El Consell en Ple podrà proposar als poders legislatiu o executiu les mesures que consideri convenients per a una més adequada ordenació del sector de la comunicació.

El Consell en Ple resoldrà sobre els recursos plantejats contra les resolucions de les Comissions d'Acreditacions i Deontològica.

De la Comissió d'Acreditacions

La Comissió d'Acreditacions expedirà el carnet professional de periodista en els supòsits d'aquells professionals que exerceixin en el territori de la Comunitat Autònoma de Catalunya.

De la Comissió Deontològica

La Comissió Deontològica és competent per imposar les sancions establertes en aquest Estatut i podrà actuar a sol·licitud de parts o d'ofici.

La Comissió realitzarà prèviament una labor de mediació per tal de donar satisfacció als drets i interessos legítims de les persones que hagin pogut resultar lesionades. D'assolir-se un acord satisfactori no s'imposarà cap sanció, però aquest acord haurà de ser difós adequadament per l'òrgan informatiu en els termes que disposi la Comissió.

En els casos d'infraccions greus reiterades i en els supòsits d'incompatibilitats no s'aplicarà aquest procediment de mediació i la Comissió incoarà el corresponent procediment sancionador.

Els procediments davant la Comissió poden ser instats per qualsevol persona o institució, tot i que no hagin estat afectades directament per la mala pràctica professional. Els particulars es limitaran a posar en coneixement de la Comissió els fets que considerin contraris al Codi Ètic o els supòsits d'incompatibilitats.

La Comissió posarà en marxa el procediment de mediació quan correspongui. De no arribar-se a cap acord, la mediació es convertirà automàticament en procediment sancionador. Si l'acord de mediació s'incomplís s'engegarà el corresponent procés sancionador.

En el termini de sis mesos des de la seva constitució la Comissió Deontològica portarà al Ple per a la seva aprovació un Reglament de Procediment.

Les resolucions de la Comissió seran públiques i el Consell adoptarà els mitjans pertinents per a la seva adequada difusió.

De la Comissió d'Estudis

La Comissió d'Estudis realitzarà un seguiment constant de l'evolució del sector de la comunicació.

A més de l'Informe Anual, realitzarà un Anuari en el qual es donaran a conèixer les seves conclusions i s'informarà de la titularitat de les empreses informatives i del grau de concentració en el sector de la comunicació.

Podrà realitzar també els estudis monogràfics que consideri convenients.

Elevant al Ple les propostes que considerin convenients per a una millor regulació del sector de la comunicació.

Recursos

Les resolucions del Consell de la Informació de Catalunya en matèria d'acreditacions i disciplinària podran ser recorregudes davant la jurisdicció del contenciós administratiu.

Responsabilitat civil

a) Cobertura dels periodistes

A partir de la sanció d'aquesta Llei el Consell de la Informació de Catalunya proveirà d'una pòlissa d'assegurança de responsabilitat civil, a tots els periodistes que obtinguin l'acreditació professional, per donar cobertura als riscos de responsabilitat civil que poguessin derivar-se dels processos judicials interposats per les seves activitats informatives. Igualment abastarà les responsabilitats derivades de fotografies, vídeos, vinyetes i/o similars.

Aquesta empara no es farà efectiva quan en els procediments corresponents, l'autoritat judicial hagi admès l'existència d'ànim dolós

b) Cobertura de l'empresa

La subscripció de l'assegurança de responsabilitat civil es farà tanmateix extensiva a les empreses periodístiques per a la cobertura dels propis riscos i per emparar la responsabilitat civil pels articles d'opinió del col·laboradors habituals dels mitjans, no necessàriament periodistes.

Aquesta empara no es farà efectiu quan en els procediments corresponents, l'autoritat judicial hagi admès l'existència d'ànim dolós.

***Sindicat de Periodistes de Catalunya/
Sindicat de Professionals de la Comunicació
(SPC)***

ANNEX I

Periodistes en Zones de Conflictè Bèl·lic

Motius

La tasca dels periodistes que compleixen la seva funcions informatives en zones de conflicte bèl·lic o risc similar comporta els riscos ineludibles de treballar en aquestes circumstàncies; no obstant això, aquesta situació no pot ser pretext perquè les empreses periodístiques que els destaquen en aquestes zones no extremen els recursos idonis possibles per dotar aquests informadors de les màximes seguretats que se'ls puguin facilitar.

En els últims temps la creixent flexibilització de les condicions laborals ha impulsat que molts d'aquests professionals vagin a aquests escenaris mancats de les mesures de seguretats elementals tant per a la seva integritat física com en les seves relacions laborals.

Les primeres no poden limitar-se a la protecció de la integritat física de l'informador en el terreny, sinó que també s'han de preveure els recursos per a la reparació dels danys que pugués sofrir en l'acompliment d'aquesta tasca i les seqüeles que es poden derivar dels danys patits.

Pel que fa a les relacions laborals, al marge i sense substituir les normes legals i/o els convenis de sector o empresa que regulen les d'aquests professionals, és imprescindible que les empreses assumeixin un compromís més ampli amb els seus informadors destacats en zones en conflicte.

Per tot això, basant-nos en les recomanacions de la Federació Internacional de Periodistes (FIP), en convenis d'empresa ja existents en el nostre entorn i seguint els termes de l'Estatut del Corresponsal de Guerra aprovat a la *Trobada de Periodistes del Mediterrani* 17 d'abril de 2005 s'estableixen les següents recomanacions per a les empreses periodístiques en les relacions amb els seus informadors destacats en zones de conflicte bèl·lic.

1.- A l'hora de cobrir la informació sobre una guerra, un conflicte bèl·lic o una situació de risc equivalent, el més important per a l'empresa periodística ha de ser la seguretat personal de l'informador.

2.- En qualsevol situació de guerra o conflicte similar serà l'informador sobre el terreny qui haurà de prendre les decisions que consideri convenient; tant pel que fa a la forma de realitzar la cobertura informativa com en allò que concerneix a la seva seguretat personal. No obstant això, la direcció del mitjà té el dret i l'obligació de realitzar les recomanacions de seguretat que consideri més efectives.

3.- La direcció del mitjà no ha d'exigir a l'informador enviat que la seva permanència en una zona de guerra o de conflicte similar sigui superior al termini de quatre setmanes consecutives.

4.- La direcció del mitjà accedirà a rellevar l'informador que es troba en una zona de les condicions contemplades per aquest estatut quan aquest ho sol·liciti i extremerà els recursos per fer efectiu aquest relleu tan aviat com les condicions ho permetin.

5.- Qualsevol informador que sigui enviat a una zona de guerra haurà de pertànyer a l'estructura formal de l'empresa i comptar amb la cobertura social prevista per la llei.

6.- En casos excepcionals i per raons d'urgència, el mitjà podrà contractar un col·laborador que es trobi ja en la zona del conflicte. Des d'aquest moment aquest treballador contractat comptarà amb les mateixes garanties laborals d'un redactor de plantilla de l'empresa. Aquesta condició es mantindrà durant tot el temps que duri la seva missió informativa per al mitjà; la dissolució d'aquest contracte haurà de ser per escrit.

7.- Si l'informador contractat a la zona patís danys en la seva salut durant l'acompliment de les seves funcions periodístiques en la zona del conflicte, les condicions de la contractació assenyalades en el paràgraf anterior es mantindran íntegres fins a la total recuperació dels danys soferts.

8.- L'empresa editora ha de garantir que en cas de defunció o invalidesa permanent total o absoluta, el periodista o els seus hereus legals rebran una indemnització no inferior a 300.000 euros. Aquesta xifra, considerada a valor de desembre de 2005, s'incrementarà anualment en el mateix percentatge de pujada del salari ordinari i fix que regeixi per als treballadors de la categoria del damnificat. Aquesta garantia ha d'abastar també als periodistes que siguin contractats per la direcció del mitjà en la zona de conflicte.

9.- L'empresa editora dotarà al reporter dels mitjans i recursos recomanables per a la seva protecció personal com armilla antibales, casc, farmaciola preparada pels serveis mèdics, etc.; telèfon per satèl·lit o l'instrument que es consideri més efectiu per comunicar-se i els mitjans adequats per realitzar el seu treball amb garanties. Quan pel tipus de conflicte al qual hagi d'acudir es consideri necessari, el periodista efectuarà un curs d'entrenament especialitzat.

10.- L'empresa editora ha d'esgotar els recursos per saber en tot moment el lloc on es troba el reporter, a on es dirigeix en els seus desplaçaments i quins són els horaris aproximats de retorn al seu punt base. L'empresa designarà un directiu responsable que haurà de coordinar les guàrdies a la redacció perquè sempre hagi un enllaç encarregat de tenir localitzat al reporter.